

רע"פ 3916/17 - ראפע מחמוד נגד ועדה מקומית לתכנון ובנייה- שפלת הגליל

בבית המשפט העליון

רע"פ 3916/17

כבוד השופט א' שהם
ראפע מחמוד

לפני:
המבקש:

נ ג ד

ועדה מקומית לתכנון ובנייה- שפלת הגליל

המשיבה:

בקשה לרשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה, מיום 19.4.2017, בעפ"א 784-01-17, שניתן על ידי כב' השופט א' פורת

עו"ד שלומי בלומנפלד

בשם המבקש:

החלטה

1. לפניי בקשה לרשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה (כב' השופט א' פורת), בעפ"א 784-01-17, שניתן ביום 19.4.2017. בגדרו של פסק הדין, נדחה ערעורו של המבקש על החלטתו של בית משפט השלום בחיפה (כב' השופטת ע' קוטון), בב"נ 46618-10-15, מיום 22.12.16, אשר נסבה על צו הריסה מנהלי שהוצא בעניינו.

רקע והליכים קודמים

2. ביום 19.10.2015, חתמה המשיבה על צו הריסה מנהלי, בהתאם לסעיף 238(א) לחוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965 (להלן: חוק התכנון והבניה), הנוגע למבנה שהוקם על מקרקעין המצוי בין נ.צ. 218603/752459 ל-נ.צ. 218648/752500, בכפר עמוד 1

כבול. המבנה תואר כחפירת יסודות ויציקתם, וכן יציקת קורות קשר היקפיות בגובה כ-1 מטרים, בשטח תוחם של כ-1400 מ"ר (להלן: צו ההריסה). צו ההריסה הודבק על גבי המבנה ביום 20.10.2015.

3. המבקש הגיש בקשה לביטולו של צו ההריסה, לבית משפט השלום. בהחלטתו מיום 22.1.2016, דחה בית משפט השלום את הבקשה, בצינו כי לא נמצא כל פגם בהוצאת צו ההריסה, ולא התקיימו התנאים לביטולו. בית משפט השלום קבע, כי אין מחלוקת על קיומו וזיהוי של המבנה, אליו מתייחס הצו, ועל הדבקת הצו על מבנה זה, ועל כן אין ממש בטענת המבקש בעניין דרך זיהוי המקרקעין. עוד דחה בית משפט השלום את טענתו של המבקש בדבר אי קיום חובת ההיוועצות עם ראש המועצה המקומית, וקבע כי היוועצות זו נעשתה כנדרש, באמצעות שיחה טלפונית. אשר לטענת המבקש, לפיה הצו בטל בשל העובדה כי הוא הוצא בשפה העברית בלבד, ולא כלל תרגום לשפה הערבית, קבע בית משפט השלום כי אין לטעון לבטלות הצו במסגרת תקיפה עקיפה, אלא ראוי היה להגיש עתירה בעניין זה, לערכאה המתאימה. משלא נעשה מהלך כאמור, דחה בית משפט השלום את הטענה, בצינו כי "אין לקבוע כי מסמך שנערך כדין הוא בטל בשל פגיעה ערטילאית בזכויות יסוד". עוד הוסיף בית משפט השלום, בהקשר זה, כי בעניינו של המבקש לא נפגעו זכויות היסוד שלו, משהוא לא ציין כי אינו דובר את השפה העברית, וכן משום שימים ספורים לאחר הדבקת צו ההריסה על גבי המבנה, הוגשה הבקשה לביטולו.

4. המבקש הגיש ערעור לבית המשפט המחוזי, אשר נסב על החלטת בית משפט השלום. ביום 19.4.2017, דחה בית המשפט המחוזי את הערעור, בקובעו כי לא נפל פגם בהחלטת בית משפט השלום. בית המשפט המחוזי הטעים, כי "המבקש לא הצביע על פגם חוקי בתוקפו של צו ההריסה, וודאי שלא הראה פגם שנפקותו מביאה לבטלות הצו מיסודו". בית המשפט המחוזי הוסיף עוד, כי הביקורת השיפוטית על מתן צו הריסה מנהלי מצומצמת היא, וגם כאשר נפל פגם בהוצאת צו ההריסה, יש לבחון את נפקותו של הפגם, בהתאם לעקרונות דוקטרינת הבטלות היחסית. נקבע בנוסף, כי המבקש לא הצביע על חובה בדין, "ואף לא בהלכה פסוקה", המחייבת כי צו ההריסה ינוסח בשפה נוספת לשפה העברית. בית המשפט המחוזי ציין, כי בדומה לבית משפט השלום, אף הוא אינו סבור כי ניתן ללמוד מבג"ץ 4112/99 עדאלה המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל נ' עיריית תל אביב-יפו, פ"ד נו(5) 393 (2002) (להלן: עניין עדאלה), על קיומה של חובה לנסח טפסים של וועדה מקומית גם בשפה הערבית. על כן, בהיעדר חובה שבדין להביא את נוסח צו ההריסה בשפה הערבית, אין בהוצאתו של הצו בשפה העברית בלבד משום פגם כלשהו. עוד ציין בית המשפט המחוזי, כי גם אם תתקבל הטענה כי מדובר בפגם במעשה המנהלי, שומה עלינו לבחון אם נפקותו של אותו הפגם, בכל הנוגע לתוקפו של הצו. בעניין זה, אישר בית המשפט המחוזי את קביעתו של בית משפט השלום, לפיה לא הוכח כי במקרה דנן נפגעו זכויותיו של המבקש, בשל הפגם לו הוא טוען, ועל כן אין לומר כי צו ההריסה בטל מעיקרו.

הבקשה לרשות ערעור

5. בבקשה שלפניי, משיג המבקש על פסק דינו של בית המשפט המחוזי. המבקש חוזר על טענתו בדבר בטלותו של צו ההריסה, מהטעם של הוצאתו בשפה העברית בלבד. לטענת המבקש, בקשתו מעלה שאלות משפטיות עקרוניות, שעניינן חובת המדינה לנסח צווי הריסה גם בשפה הערבית; והאם הפרת חובה זו, ככל שהיא קיימת, מהווה פגם מהותי היוורד לשורשו של צו ההריסה, ומצדיק את בטלותו. המבקש מוסיף וטוען, כי לעניין עדאלה השפעה רחבה, לא רק בסוגיית השילוט בשפה הערבית, אלא שהשלכותיו נוגעות גם ל"כינונה וישומה של השפה הערבית גם לרשויות המקומיות בכלל". על כן, כך נטען, חלה על הרשות המקומית חובה להוציא צווי

הריסה גם בשפה הערבית, וזאת בעיקר כאשר בתחום הרשות המקומית מתגורר רוב ערבי. עוד נטען, כי היעדר הוראה בחוק התכנון והבניה, לגבי חובת הרשות לתרגם את צו ההריסה גם לשפה הערבית, מהווה לאקונה, אשר יש מקום למלאה כעת, כפי שנעשה בעניין עדאלה. לבסוף, טוען המבקש כי הוצאת הצו ללא תרגום לשפה הערבית מהווה פגם מהותי היורד לשורשו של צו ההריסה. זאת, משום שקיימת חובה עקרונית לכבד את האוכלוסייה הערבית, כמו גם כל אזרח מדינת ישראל הנמנה על המיעוט הערבי, החי ביישוב ערבי או מוסלמי. כל אזרח כזה, כך טוען המבקש, רשאי לראות את עצמו נפגע מצו הריסה המנוסח בשפה העברית בלבד.

דיון והכרעה

כידוע, רשות ערעור ב"גלגול שלישי" תינתן במקרים חריגים, המעוררים שאלה משפטיות כבדות משקל או סוגיה ציבורית רחבת היקף, החורגת מעניינים הפרטיים של הצדדים להליך; או כאשר מתעורר חשש ממשי מפני עיוות דין מהותי או אי-צדק שנגרם למבקש (רע"פ 1136/17 חברת פרופיל אבטחה ואחזקה בע"מ נ' מדינת ישראל (28.3.2017); רע"פ 460/17 אבו הדואן נ' מדינת ישראל (20.3.2017); רע"פ 10059/16 בדיר נ' מדינת ישראל (14.3.2017); רע"פ 226/17 מסיקה נ' מדינת ישראל (6.3.2017)). לאחר שעיינתי בבקשת רשות הערעור ובנספחיה, נחה דעתי כי הבקשה אינה עומדת באמות המידה האמורות. בענייניו של המבקש לא מתעורר חשש ממשי מפני עיוות דין או אי צדק שנגרם לו, שעה שימים ספורים לאחר הדבקת צו ההריסה על גבי המבנה מושא הצו, הגיש המבקש בקשה לביטולו של הצו לבית משפט השלום. טענתו של המבקש, בדבר החובה להוציא לאור את צו ההריסה גם בשפה הערבית, אכן שובה לב, אך לא די בכך כדי ליתן רשות ערעור, שכן בירורן של סוגיות מעין אלה ראוי שייעשה כאשר מצוי בפני בית המשפט מקרה מתאים. המקרה דנא אינו אכסניה ראויה לבירור השאלות, אותן מעלה המבקש, שכן לא עלה בידיו להניח תשתית עובדתית כלשהי, על מנת לתמוך בטענתו לפגיעה בזכויות היסוד שלו. משכך, וחרף ניסיונותיו של המבקש לעטות על בקשתו כסות של שאלות משפטיות עקרוניות, הרי שהיא נוגעת, לאמיתו של דבר, לענייני הפרטי, הא ותו לא. בנוסף, טענותיו של המבקש כבר הועלו בפני הערכאות הקודמות, אשר התייחסו אליהן ודחו אותן לגופן, ולפיכך, נראה כי הבקשה מהווה ניסיון לערוך "מקצה שיפורים" לתוצאת הערעור, ניסיון שאין להיעתר לו (רע"פ 7665/16 א. סביח למסחר כללי בע"מ נ' מדינת ישראל - משרד התמ"ת (14.11.2016)(להלן: עניין א. סביח); רע"פ 9632/16 מקוריה נ' מדינת ישראל (15.12.2016)(להלן: עניין מקוריה)). די בטעמים אלו, על מנת לדחות את הבקשה.

למעלה מן הדרוש, אתייחס בקצרה גם לגופם של דברים. טענותיו של המבקש משיגות, הלכה למעשה, על קביעות שבעובדה אשר נעשו על ידי בית משפט השלום. זאת, שעה שידוע כי התערבות ערכאת ערעור בממצאים מעין אלו, אשר נקבעו על ידי הערכאה הדיונית, תיעשה במקרים חריגים ומצומצמים בלבד, לא כל שכן עת עסקינן ברשות ערעור "בגלגול שלישי" (רע"פ 372/17 ח'ורי נ' מדינת ישראל (18.1.2017); עניין מקוריה; עניין א. סביח). בענייניו, קבע בית משפט השלום, לאחר שמיעת העדויות ובחינת כלל הראיות שהוגשו לו, כי לא נמצא כל פגם בהוצאת צו ההריסה, ולא התקיימו התנאים המצדיקים את ביטולו של הצו. זאת, בין היתר, משום שבמקרה דנן לא נפגעו זכויות היסוד של המבקש, כתוצאה מהוצאת הצו בשפה העברית בלבד, שכן המבקש הגיש בקשה לביטולו של הצו מספר ימים לאחר הוצאתו. בנוסף, קבע בית המשפט המחוזי, כי המבקש לא עמד בנטל המוטל עליו, להצביע על קיומה של חובה בדיון להוציא את צו ההריסה גם בשפה הערבית. במסקנה זו, לא מצאתי מקום להתערב. כמו כן, מקובלים עלי דברי בית המשפט המחוזי, לפיהם כאשר מדובר בתקיפה עקיפה של תוקפו של צו הריסה מנהלי, הרי ש"גם אם נפל בהחלטה פגם המצדיק את ביטול ההחלטה בדרך של תקיפה ישירה, לא בהכרח יצדיק הפגם תוצאה של ביטול ההחלטה גם בדרך של תקיפה עקיפה" (רע"פ 4398/99 הראל נ' מדינת ישראל, פ"ד נד(3) 637 (2000)). בנסיבות אלו, בהיעדר מקור חובה שבדין להוציא את צו

ההריסה גם בשפה הערבית, ובהינתן העובדה כי מדובר בתקיפה עקיפה של מעשה מנהלי – סבורני כי אין מדובר במקרה חריג, המצדיק את התערבותה של ערכאה משפטית בהוצאתו של צו ההריסה המנהלי, לא כל שכן "בגלגול שלישי".

6. סוף דבר, הבקשה לרשות ערעור נדחית בזאת, וניתן לבצע את צו ההריסה, בהתאם לפסק דינו של בית המשפט המחוזי, מיום 19.4.2017.

ניתנה היום, י"ט באייר התשע"ז (15.5.2017).

ש ו פ ט